

Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Кафедра української мови

**Силабус навчальної дисципліни
«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»**

Спеціальність: усі спеціальності

Освітня програма: усі ОПП (мова навчання – українська)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Рік навчання: 2025-2026

Семестр: 1

Структурний підрозділ	Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, історичний факультет
Викладачі:	ПІБ: Адамовський Володимир Іванович Посада: доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін Науковий ступінь: кандидат історичних наук Вчене звання: доцент E-mail: volodymyr.adamovskyi@kpiu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін. Профайл викладача: https://kaf-asipd.kpiu.edu.ua/?page_id=297 https://scholar.google.com.ua/citations?user=3IJdClkAAAAJ&hl=uk ORCID ID: 0000-0002-9186-6234
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpiu.edu.ua/course/view.php?id=25428
Статус дисципліни	вибірковий освітній компонент
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна
Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpiu.edu.ua/ <u>Відвідування занять.</u> Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПІУ імені Івана Огієнка»

	https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view <u>Неформальна освіта.</u> Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Вивчення навчальної курсу «Антикорупція та доброчесність» сприятиме формуванню в студентів готовності долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчитися використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства, розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також посприє засвоєнню студентами практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.
Чому це треба вивчати?	Метою курсу є сформування розуміння поняття корупції й доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також посприяти засвоєнню студентами практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.
Яких результатів можна досягнути?	Ознайомити студентів з історичними витоками, сутністю понять «корупція» й «доброчесність» та їх місцем в українському суспільстві; надати студентам цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції; сформувати розуміння важливості громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції; сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію; сформувати розуміння важливості медіа в запобіганні та протидії корупції; сформувати в студентів готовність долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчити використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства. <i>Основні знання</i> • поняття доброчесності й підходи до його визначення; • основні теорії походження корупції, її причини та наслідки; • вплив корупції на різні сфери життя; • роль громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції; • значення відповідальності ЗМІ та етичних аспектів створення, надання й споживання медіа; • важливість дотримання академічної культури; • права, обов'язки й можливості студентів та інше.
Як можна використати набуті знання та уміння?	<i>Основні вміння:</i> • аналізувати проблеми, пов'язані з доброчесністю й корупцією в суспільному контексті, а також створювати та оцінювати шляхи їх вирішення; • передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, що стосуються доброчесності у власному житті;

	• визнавати важливість доброчесності в розв'язанні проблем, із якими студенти зіткнуться в майбутньому; • оцінювати (аналізувати) економічне обґрунтування важливості доброчесності в суспільстві (як із погляду створення довготермінової цінності, так і з погляду захисту цінності); • використовувати на практиці основні інструменти участі молоді в розбудові доброчесного суспільства та інше.
Зміст дисципліни	Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею. Побутова корупція: рукою подати. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні? Сучасний вимір доброчесності. Корупція та держава. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією? Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією? Доброчесний бізнес: міф чи реальність. Доброчесність в освіті. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).
Інформаційне забезпечення	Основні джерела: 1. Гришук, М. (2020). Передумови виникнення та протидії корупції: історико-правові аспекти. Актуальні проблеми правознавства, 2(22). 2. Ведель Д. Р. (2021). Переосмислення корупції в добу невизначеності. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 285-359). 3. Гус О. (2021). Суміжні поняття та форми корупції на пост-радянському просторі. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 60-76). 4. Клітгард Р. (2021). До питання про патронів, агентів і клієнтів. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 112-129). 5. Маркетт Г., Пайффер К. (2021). Боротьба з «реальною політикою» системної корупції: теоретичні дискусії і функціонування в «реальному світі». У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 158-182). 6. Мунджу-Піппіді А. (2021). Корупція: діагноз і лікування. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 503-522). 7. Соловйов В. (2011). Теорія «раціонального злочину» як підґрунтя для антикорупційної політики. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України, № 4, с. 39-48. 8. Філл М. (2021). Концептуалізація політичної корупції. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 38-60). 9. Штефес К. Х. (2021). Теоретичні засади розуміння ролі корупції у пострадянських трансформаціях. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 588-623). 10. Becker, G. S. (1968). Crime and Punishment: An Economic Approach. Journal of Political Economy, 76, 169-217.

Додаткові джерела

1. Корж В. Проблеми протидії застосуванню сучасних корупційних виборчих технологій в Україні. Вісник Інституту виборчого права. 2011. № 4 (30). С. 14–17.
2. Кубарева О. В. Запобігання корупції у сфері реалізації виборчого права. Імплементація європейських стандартів запобігання корупції в Україні: матеріали круглого столу (Київ, 2019). Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2019. С. 72–75.
3. Кушнарьов І. В. Політична корупція як система протиправних дій: варіативність проявів. Політичне життя. 2018. № 2. С. 50–54.
4. Сокурєнко В. В. Електоральна корупція як чинник фальсифікації демократичного політичного режиму. 2017. (Бібліографічні дані неповні, уточнення джерела необхідне).
5. Тимошенко В. І. Корупція як порушення прав людини. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 2019. (Бібліографічні дані неповні, уточнення джерела необхідне).
6. Тимошенко В. І. Вибори та корупція: сутність, причини, заходи запобігання. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2014. С. 7–11.

Нормативні акти:

Основні закони України

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 08.09.2025).
2. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки: Закон України від 20 червня 2022 року № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20> (дата звернення: 08.09.2025).
3. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 08.09.2025).
4. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10 листопада 2015 року № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19> (дата звернення: 08.09.2025).
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення: Закон України від 7 квітня 2011 року № 3207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3207-17> (дата звернення: 08.09.2025).
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про

боротьбу з корупцією: Закон України від 18 квітня 2013 року № 221-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/221-18> (дата звернення: 08.09.2025).

7. Про очищення влади: Закон України від 16 вересня 2014 року № 1682-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18> (дата звернення: 08.09.2025).

Міжнародні конвенції, ратифіковані Україною

8. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 4 листопада 1999 року: ратифіковано Законом України від 16 березня 2005 року № 2476-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101 (дата звернення: 08.09.2025).

9. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 року: ратифіковано Законом України від 18 жовтня 2006 року № 252-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101 (дата звернення: 08.09.2025).

10. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 року: ратифіковано Законом України від 18 жовтня 2006 року № 251-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення: 08.09.2025).

Постанови та накази

11. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 року № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF> (дата звернення: 08.09.2025).

12. Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2015-%D0%BF> (дата звернення: 08.09.2025).

13. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 9 лютого 2018 року № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-18> (дата звернення: 08.09.2025).

14. Про затвердження Вимог до організації роботи із захисту анонімних каналів зв'язку для повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 2 квітня 2020 року № 127/20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0350-20> (дата звернення: 08.09.2025).

15. Про затвердження Порядку внесення Національним агентством з питань запобігання корупції приписів: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від

	15 січня 2021 року № 8/21. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-21 (дата звернення: 08.09.2025). 16. Про затвердження Антикорупційної програми Державної податкової служби України на 2023–2025 роки: Наказ Державної податкової служби України від 10 квітня 2023 року № 221. URL: https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovye-zakonodavstvo/nakazi/ (дата звернення: 08.09.2025).										
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (20 год.), семінарські заняття (20 год.), самостійна робота (80 год.).										
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання). Підсумковою оцінкою є залік. Розподіл балів, які отримують студенти <table><tr><td colspan="3"></td><td rowspan="3">Залік</td></tr><tr><td>Аудиторна робота</td><td>Самостійна робота</td><td>МКР</td></tr><tr><td>40</td><td>20</td><td>40</td></tr></table>				Залік	Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР	40	20	40
			Залік								
Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР									
40	20	40									
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view										
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота										
Підсумковий контроль	Залік.										
Локація	URL: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/										